

BOŞANMA DAVALARINDA NAFKA **Av. Orhan Çağlayan**

I - TEDBİR NAFKASI (TMK m. 169- 196- 197)

- A)** TMK'nın 169. maddesi uyarınca boşanma veya ayrılık davası açılınca hakim, davanın devamı süresince gerekli olan, özellikle eşlerin barınmasına, geçimine, eşlerin mallarının yönetimine ve çocukların bakım ve korunmasına ilişkin geçici önlemleri kendiliğinden alır. Bu madde uyarınca eşler boşanma veya ayrılık davalarında kendileri ve çocukları için geçici tedbir nafakası talep edebileceklerdir.
- B)** TMK'nın 196. maddesi birlikte yaşam halinde tedbir nafakasını düzenlemektedir. Madde hükmüne göre eşlerden birinin istemi üzerine hakim, ailenin geçimi için her birinin yapacağı parasal katkıyı belirler. Eşin ev işlerini görmesi, çocuklara bakması, diğer eşin işinde karşılıksız çalışması, katkı miktarının belirlenmesinde dikkate alınır. Bu katkılar geçmiş bir yıl ve gelecek yıllar için istenebilir.
- C)** TMK'nın 197. maddesi birlikte yaşamaya ara verilmesi halinde tedbir nafakasını düzenlemektedir. Madde hükmüne göre eşlerden biri, ortak hayat sebebiyle kişiliği, ekonomik güvenliği veya ailenin huzuru ciddi biçimde tehlikeye düştüğü sürece ayrı yaşama hakkına sahiptir. Birlikte yaşamaya ara verilmesinin haklı bir sebebe dayanması halinde hakim, eşlerden birinin istemi üzerine birinin diğerine yapacağı parasal katkı, konut ve ev eşyasından yararlanma ve eşlerin malların yönetimine ilişkin önlemleri alır. Eşlerden biri, haklı bir sebep olmaksızın diğerinin birlikte yaşamaktan kaçınması veya ortak hayatın başka bir sebeple olanaksız hale gelmesi halinde de aynı önlemleri isteyebilir. Eşlerin ergin olmayan çocukları varsa hakim, ana ve baba ile çocuklar arasındaki ilişkileri düzenleyen hükümlere göre gereken önlemleri alır.

II- YOKSULLUK NAFKASI (TMK m. 175)

TMK'nın 175. maddesine göre boşanma yüzünden yoksulluğa düşecek taraf, kusuru daha ağır olmamak kaydıyla geçimi için diğer taraftan mali gücü oranında süresiz olarak nafaka isteyebilir.

Madde hükmüne göre yoksulluk nafakasına karar verilebilmesi için nafaka talep eden ağır kusurlu olmamalı ve boşanma yüzünden yoksulluğa düşmelidir. Eşit kusurlu eş, yoksulluk nafakası alabilir. Tamamen kusurlu eş, yoksulluk nafakası alamaz.

Yoksul olan taraf, yoksulluk nafakasıyla yükümlü kılınamaz. Yoksulluk nafakası boşanma davasında talep edilebileceği gibi boşanma kararının kesinleşmesinden itibaren 1 yıl içinde de talep edilebilir (TMK m. 178).

Yoksulluk nafakası, TMK'nın 176. maddesi uyarınca toptan veya irat şeklinde talep edilebilir. Aynı madde uyarınca tarafların mali durumlarının değişmesi veya hakkaniyetin gerektirdiği hallerde iradın artırılması veya azaltılmasına karar verilebilir. Hakim, istem halinde, irat biçiminde ödenmesine karar verilen nafakanın gelecek yıllarda tarafların ekonomik ve sosyal durumlarına göre ne miktarda ödeneceğini karara bağlayabilir. Taraflar arasında bir anlaşma yoksa, yoksulluk nafakası Türk parası olarak ödenir.

Yoksulluk nafakası alacaklı tarafın yeniden evlenmesi ya da taraflardan birinin ölümü üzerine kendiliğinden sona erer. Alacaklı tarafın evlenme olmaksızın fiilen evliymiş gibi yaşamaması,

yoksulluğun ortadan kalkması ya da haysiyetsiz hayat sürmesi hallerinde mahkeme kararıyla kaldırılır.

III- İŞTİRAK NAFAKASI (TMK 182)

TMK'nın 182/2 maddesine göre velayetin kullanılması kendisine verilmeyen eş, çocuğun bakım ve eğitim giderlerine gücü oranında katılmak zorundadır. İştirak nafakası mahkeme tarafından re'sen verilir. Ancak istenilmediğinin açıklandığı ve boşanma davasının reddedilmesi hallerinde verilmez.

Boşanma kararının kesinleşme tarihine kadar çocuk için verilen nafaka tedbir nafakası, boşanma kararının kesinleşmesinden sonra verilen nafaka ilse yoksulluk nafakasıdır. TMK'nın 182/2 maddesi uyarınca koşulların varlığı halinde iştirak nafakasının artırılmasına veya azaltılmasına karar verilebilir. İştirak nafakası çocuğun veya nafaka yükümlüsünün ölümü, çocuğun ergin olması ve feragat hallerinde sona erer.